

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2022. október 11., kedd

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvényhez	922
Végző előterjesztői indokolás az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi XXVIII. törvényhez	934
Végző előterjesztői indokolás az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokat, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, valamint az Európai Csalásellenes Hivatal ellenőrzéseit érintő törvények módosításáról szóló 2022. évi XXIX. törvényhez	937
Végző előterjesztői indokolás az Európai Bizottsággal való megegyezés érdekében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvény módosításáról szóló 2022. évi XXX. törvényhez	940

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Magyarországgal szemben az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet (kondicionalitási rendelet) 6. cikkének (1) bekezdése alapján eljárás indult. A magyar Kormány elkötelezett a Bizottsággal folytatott konstruktív és intenzív együttműködés eredményeként vállalt valamennyi korrekciós intézkedés (17) teljeskörű végrehajtása iránt. A Kormány már augusztus végén megkezdte a vállalt intézkedések végrehajtását, és az ezt követő időszakban is valamennyi vállalását teljesíteni fogja a meghatározott ütemtervnek megfelelően. Magyarország a korrekciós intézkedések végrehajtása iránti kulcsfontosságú lépéseket 2022. november 19-ig vállalta végrehajtani.

A javaslat célja az Európai Bizottsággal való megegyezés érdekében az Integritás Hatóság (a továbbiakban: Hatóság), valamint a Korruptióellenes Munkacsoport (a továbbiakban: Munkacsoport) létrehozása.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Hatóság autonóm államigazgatási szervként a Kormánytól és más szervektől független szerv. A Hatóság függetlenségét széleskörű törvényi garanciák szavatolják.

3. §

A javaslat rögzíti a Hatóság feladatkörének általános leírását.

4. §

A javaslat rögzíti a Hatóság eljárásának és feladatellátásnak általános szabályait. A javaslat garanciákat biztosít a Hatósághoz bejelentést, illetve panaszt tevő személyek védelme érdekében, egyúttal háttérjogszabályként hivatkozik a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló törvényre.

5–6. §

A javaslat összegzi és rendszerezi a Hatóság feladatellátásának főbb esetköreit – több esetben kiutalva a Hatóság hatáskörét megállapító más jogszabályokra – a szabályozás rendszerének átláthatósága érdekében. A javaslat egyértelműsíti, hogy a Hatóság más szerv feladat- és hatáskörét nem vonhatja el, és kizárólag saját, törvényben rögzített feladat- és hatáskörét gyakorolhatja. A javaslat mindazonáltal egyértelműsítő garanciaként, a Hatóság sajátosságaira figyelemmel külön is kiemeli, hogy a Hatóság nem veszi át az európai uniós források kezelésére létrehozott szervek feladatait, és nem avatkozik be az irányítási és ellenőrzési rendszerben meghatározott szerepükbe.

7. §

A pártatlan eljárást egyrészt az állomány személyi körülményeire vonatkozó általános összeférhetlenségi szabályok hivatottak biztosítani, másrészt a javaslat azt is előírja, hogy a feladatellátás során felmerülő eseti érdekellentéteket is meg kell előzni, illetve fel kell tární, hogy a Hatóság objektív feladatellátása és független működése biztosított legyen.

8. §

A javaslat biztosítja, hogy a Hatóság más szervekkel megállapodásokat köthessen a kommunikációra és az információcserére vonatkozóan, valamint feladatkörében a hatáskörei gyakorlására vonatkozó gyakorlati módok megkönnyítése érdekében. A Hatóság továbbá – a nemzetközi igazságügyi együttműködésre vonatkozó szabályok sérelme nélkül – együttműködési megállapodásokat köthet európai uniós szervekkel.

9–10. §

A javaslat meghatározza az integritáskockázat-értékelés részletes szabályait.

11–13. §

A javaslat meghatározza az éves elemző integritásjelentésre vonatkozó részletes szabályokat.

14–16. §

A javaslat a Hatóság ajánlásának kiadásával összefüggő részletes szabályokat határozza meg.

17. §

A Hatóság eljárása általános vizsgálati jellegű (nem közigazgatási hatósági) és közigazgatási hatósági eljárás lehet, továbbá a Hatóság más szerv eljárását kezdeményezheti. A Hatóság az eljárása során a közigazgatási hatósági hatáskörét kizárólag a közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben gyakorolhatja, ez esetben a Hatóság az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti hatósági ellenőrzést folytat le, továbbá egyes esetekben hatósági döntésekben kötelezheti az ajánlatkérőket.

A Hatóság vizsgálati eljárást annak érdekében folytat, hogy feltárja azokat a körülményeket, amelyek hátrányosan érintik vagy érinthetik az európai uniós pénzügyi támogatások végrehajtását. A Hatóság bármely esetben vizsgálati eljárást folytathat, ha birtokába kerül olyan körülményre vonatkozó információ, amely megalapozza feladatköreinek ellátást, hatásköreinek gyakorlását. A Hatóság a feltárt tényállás tükrében további eljárásokat kezdeményezhet.

A vizsgálati eljárás megindításáról a Hatóságnak értesítenie kell az érintett személyt vagy szervezetet, valamint az európai uniós források felhasználásáért felelős minisztert és az európai támogatásokat auditáló szerv vezetőjét. Közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó vizsgálat esetén az európai uniós forrásfelhasználásra irányadó jogszabályok szerinti előzetes és folyamatba épített ellenőrzést végző szervet kell értesíteni annak érdekében, hogy a Hatóság a hatásköreit hatékony együttműködés keretében gyakorolhassa, továbbá a már folyamatban lévő, a Közbeszerzési Döntőbizottság által lefolytatott eljárásról vagy bírósági eljárásról a Hatóság tudomást szerezzen.

A Hatóság az eljárás zavartalanosságának biztosítása érdekében nem gyakorolhatja hatáskörét, ha a feltételezett jogsértéssel kapcsolatban, amelyben eljárni kíván a Közbeszerzési Döntőbizottság által lefolytatott eljárás vagy bírósági eljárás van folyamatban.

A Hatóság vizsgálati eljárása nem minősül közigazgatási hatósági eljárásnak, az sui generis eljárás, ezért tevékenységével kapcsolatban közigazgatási pernek nincs helye: a Hatóság a vizsgált szervekkel nem kerül közvetlenül közhatalmi jellegű jogviszonyba, hanem mindig a hatáskörrel rendelkező egyéb hatóság jár el, amely eljárásra ekkor már alkalmazni kell a vonatkozó sajátos eljárási szabályokat, garanciákat. A Hatóságnak eljárás kezdeményezési joga van, ami a törvényességi felügyelethez hasonlóan nem közvetlenül, hanem végső soron bíróságon keresztül kényszeríthető ki.

18. §

A vizsgálati eljárás hatékony és eredményes lefolytatása érdekében a javaslat a Hatóság számára széleskörű információ-megismerési és adatkezelési jogosítványokat biztosít, továbbá rögzíti az ezzel összefüggő garanciákat.

19. §

A Hatóság vizsgálati eljárása jelentés kiállítását, ajánlás megfogalmazását vagy a feladat- és hatáskörrel rendelkező hatóság vagy bíróság eljárásának kezdeményezését eredményezheti. A Hatóság a vizsgálati eljárása során a megismert információkat jelentés kiállításával értékeli, ha más intézkedés nem indokolt. A jelentés tervezetének véleményezésére lehetőséget biztosítható a Hatóság a jelentéssel érintett személy vagy szervezet számára. A Hatóság a vizsgálati eljárás céljának előmozdítása érdekében határidő tűzésével ajánlásokat is tehet a vizsgált személy vagy szervezet számára. A vizsgált személy vagy szervezet köteles tájékoztatni a Hatóságot az ajánlások végrehajtásáról, amennyiben pedig nem ért egyet, akkor annak indokairól. Ha a Hatóság az európai uniós források felhasználásával összefüggésben visszasságot tár fel, illetve nem tartja megfelelőnek az intézkedési javaslatainak végrehajtását, a hatáskörrel rendelkező hatósághoz vagy bírósághoz fordulhat kezdeményezve annak eljárását.

20. §

A Hatóság az európai uniós forrás bevonásával megvalósuló közbeszerzések terén a sui generis vizsgálatához képest közvetlen hatósági hatásköröket gyakorol. A Hatóság az Ákr. szabályai szerint folytatja le a hatósági ellenőrzést, ez biztosítja azokat az eljárási garanciákat (indokolási kötelezettség, ügyféli jogok biztosítása, jogorvoslat stb.), amelyek szavatolják, hogy a Hatóság ellenőrzése során érvényre jusson a tisztességes eljárások valamennyi követelménye. Ezen ellenőrzések során az Ákr. teljes bizonyítási repertoárja a Hatóság rendelkezésére áll, amikkel szükség esetén az Ákr. meghatározott eszközökkel (eljárási bírság, rendőrség igénybevétele) ki tudja kényszeríteni az együttműködést.

21. §

A javaslat meghatározza az európai uniós forrás bevonásával megvalósuló közbeszerzési eljárás Hatóság általi felfüggesztésével kapcsolatos szabályokat.

22. §

A Hatóság speciális kötelezésre vonatkozó jogosítványa, hogy hatósági határozatban kötelezheti valamely ajánlatkérőt, hogy meghatározott európai uniós forrás bevonásával megvalósuló közbeszerzési eljárás megindulásáról értesítse a Hatóságot. A javaslat meghatározza, hogy milyen szempontok alapján rendelhető el a kötelezettség. A határozattal szemben az Ákr. alapján külön rendelkezés nélkül helye van bírósági jogorvoslatnak.

23. §

A Hatóság által elrendelhető kötelező döntések kikényszeríthetőségét szolgálja, hogy azok teljesítésének elmaradása esetén bírság kiszabásának van helye. A bírság összegére, a mérlegelési szempontokra a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, a javaslat csak a tényállást tartalmazza. A bírság kiszabására hatósági határozatban kerül sor, ezért az Ákr. 114. §-a alapján közigazgatási perben megtámadható. A bírságból befolyt összeg a Hatóság saját bevételeit képezi.

24. §

A javaslat meghatározza a Hatóság eljárás-kezdeményezései jogának részletes szabályait. A javaslat előírja, hogy a Hatóság köteles bejelenteni más feladat- és hatáskörrel rendelkező hatóságnak, ideértve az Európai Csalás Elleni Hivatalt, illetve – a bejelentés ügyészség részére történő egyidejű megküldésével – az Európai Ügyészséget is, ha csalás, összeférhetetlenség, korrupció vagy bármely más jogsértés vagy szabálytalanság gyanúját észleli. A javaslat továbbá megerősíti, hogy a Hatóság munkatársait a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 376. § (2) bekezdése szerinti feljelentési kötelezettség terheli.

Ha a Hatóság a vizsgálata során szabálytalanság gyanúját tárja fel, jogosult az európai uniós forrásfelhasználásra irányadó jogszabályok rendelkezései alapján szabálytalansági eljárást kezdeményezni az illetékes irányító

hatóságnál vagy – Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközből finanszírozott projekt esetén – a nemzeti hatóságnál. Emellett a javaslat feljogosítja a Hatóságot további eljárások, így különösen versenyfelügyeleti eljárás kezdeményezésére a Gazdasági Versenyhivatalnál az ECN+ Irányelv 4. cikk (2) bekezdés b) pontjának tiszteletben tartásával. A Hatóság a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 152. § (1) bekezdése alapján kezdeményezheti a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását is.

25. §

A Hatóság felügyeleti vagy ellenőrzési feladatai ellátása érdekében – nem közigazgatási hatósági jogkörben – felhívhatja a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezetet eljárás megindítására. A Hatóság felhívása alapján a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezet az eljárást törvényi kötelezettség alapján, hivatalból köteles megindítani.

A Hatóság felhívását a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezet csak akkor utasíthatja vissza, ha teljesítése jogszabálysértéssel járna.

E kötelezettség teljesítése mulasztási perben, bíróság útján kényszeríthető ki, ezért a javaslat rögzíti, hogy a Hatóságot az Ákr. hatálya alá tartozó eljárásokban ügyféli jogállás illeti meg. Az ügyféli jogosultságból eredően, amennyiben a szervezet döntésével nem ért egyet, ezen eljárási pozíciójából fakadóan az Ákr. alapján jogosult közigazgatási perben megtámadni a döntést, bármilyen egyéb külön törvényi rendelkezés nélkül is.

26. §

A javaslat a mulasztási per Hatóság általi megindításának egyes speciális eseteit rögzíti.

27. §

A javaslat a Hatóság feladatellátásnak törvényi biztosítékeként rögzíti, hogy a Hatóság közigazgatási perben megtámadhat minden olyan közbeszerzési eljárásra vonatkozó közbeszerzési döntőbizottsági határozatot, és más hatósági határozatot, amely európai uniós támogatást érint. A javaslat meghatározza az ezzel összefüggő részletes szabályokat. A per megindításának a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (1) bekezdése alapján 1 éven túl nincs helye.

28–31. §

Annak érdekében, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont aa)–ag) alpontja szerinti kizáró ok közbeszerzési eljárásokban való hatékony érvényesülését elősegítse, a Hatóság feladata az ezen kizáró ok hatálya alá tartozó gazdasági szereplők nyilvántartásának vezetése. A nyilvántartás bevezetésével egyúttal módosul a Kbt. szerinti kizáró ok is annyiban, hogy a Hatóság rendelkezik hatáskörrel a kizárás időtartamának meghatározására. A kizárás időtartamának meghatározása az arányosság elvének megfelelően történhet, és az időtartam nem haladhatja meg a büntető ügyben hozott jogerős ítélet jogerőre emelkedésétől számított négy évet.

Szintén az arányosság elvével összhangban, a Hatóság már a nyilvántartásba vételi eljárás megindulását követően felhívja az érintett gazdasági szereplőt, hogy – amennyiben e lehetőséggel élni kíván – mutassa be az öntisztázás, azaz a megbízhatóságának helyreállítása érdekében tett intézkedéseket. Az öntisztázás intézménye – a vonatkozó uniós irányelvi rendelkezéseknek megfelelően – lehetőséget ad arra, hogy a gazdasági szereplő mentesüljön a kizáró ok jogkövetkezménye alól. Öntisztázással nem csak a nyilvántartásba vétel folyamata során, hanem a későbbiekben is élhetnek a kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplők.

A nyilvántartás célja kettős: egyrészt a jövőben a nyilvántartásba vételi eljárás során állapítja meg a Hatóság a kizárás időtartamát, másrészt a nyilvántartás igazolási módként szolgál, ahol az ajánlatkérők a közbeszerzési eljárás során ellenőrizhetik, hogy adott gazdasági szereplő tekintetében fennáll-e a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont aa)–ag) alpontja szerinti kizáró ok. A kizáró okot és annak joghatásait továbbra is a Kbt. határozza meg, a kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő nem lehet a közbeszerzési eljárásban ajánlattevő vagy részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet, és a teljesítés során sem vonható be olyan alvállalkozó, aki kizáró ok hatálya alatt áll.

A nyilvántartásba vétel egyaránt vonatkozik a természetes személy és jogi személy gazdasági szereplőkre, a kizárás időtartamát a Hatóság minden gazdasági szereplő tekintetében meghatározza. A nyilvántartásból a gazdasági szereplő nevére, adószámára, székhelyére és a kizárás időtartamára vonatkozó adatok nyilvánosak, ezeket a közbeszerzésekért felelős miniszter által üzemeltetett elektronikus közbeszerzési rendszerben kell közzétenni; a bűnügyi személyes adatok, más személyes adatok nem hozhatók nyilvánosságra.

A nyilvántartás vezetéséhez a Hatóság adatokat a bűnügyi nyilvántartási rendszerből, az egyéni vállalkozók nyilvántartásából és a céginformációs rendszerből kap, a javaslat részletezi az ezen adatkapcsolatokra vonatkozó főbb rendelkezéseket.

32. §

A Hatóság egyszemélyi vezetés alatt álló szerv, amelyet az elnök vezet. Az elnök a munkáját ugyanakkor a két elnökhelyettessel a Hatóság Igazgatóságában együttműködve látja el, és az elnök a Hatóság feladat- és hatásköreit kizárólag a Hatóság Igazgatósága döntésének megfelelően gyakorolhatja.

33. §

A javaslat meghatározza a Hatóság szervi vezetésével összefüggő klasszikus funkcionális feladat- és hatásköröket, amelyeket a Hatóság elnöke önállóan gyakorol.

34. §

A Hatóság legfőbb döntéshozó szerve a Hatóság Igazgatósága, amelynek tagja a Hatóság elnöke és két elnökhelyettese. A Hatóság Igazgatósága a Hatóság feladat- és hatásköreinek gyakorlásával közvetlenül összefüggő döntéseket testületként, többségi döntéshozatal útján hozza meg.

A Hatóság Igazgatósága a szervet érintő vezetési hatásköröket nem gyakorol, és a Hatóság Igazgatósága működése nem érinti a Hatóság mint központi államigazgatási szerv vezetésével összefüggő funkcionális feladat- és hatásköröket, amelyeket a Hatóság elnöke egyszemélyi vezetőként önállóan gyakorol, és az ezzel kapcsolatos döntéseket önállóan kiadmányozza, az elnököt azonban ez esetben is együttműködési kötelezettség terheli az elnökhelyettesekkel.

A Hatóság Igazgatósága évente beszámol a tevékenységéről az Országgyűlésnek, valamint a beszámolót az Európai Bizottság részére is megküldi.

35–36. §

A Hatóság elnökét és elnökhelyetteseit az Állami Számvevőszék elnöke javaslatára a köztársasági elnök hat évre nevezi ki. Az elnök és az elnökhelyettes ismételtlen nem nevezhető ki. A kiválasztás során az objektív szakmai szempontok érvényre jutását segíti elő, hogy az Állami Számvevőszék elnöke a javaslatát a Hatóság Igazgatósága Tagjainak Kiválasztásáért Felelős Alkalmassági Bizottság (a továbbiakban: Alkalmassági Bizottság) által összeállított névsoron szereplő személyek közül teszi meg.

A Hatóság elnöke és elnökhelyettesei tevékenységüket közszolgálati jogviszony keretében látják el, jogviszonyukra az e törvényben foglalt eltérésekkel a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Küt.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A javaslat rögzíti azon szabályokat, amelyek a Küt. előírásaitól eltérnek, illetve ahol a Küt. előírásai mellett érvényesülő kiegészítő, illetve többlet szabályokról van szó, ott a javaslat szövegezése ezt egyértelművé teszi. A javaslat által nem szabályozott kérdésekben a Küt. szabályait kell alkalmazni.

37. §

A Hatóság elnöke és elnökhelyettese tiszttségét a függetlenség elvének és szakmai szempontok érvényesítésével kell betölteni. A kinevezési szabályok mellett ezt az előzetes pályázatási és kiválasztási eljárás szavatolja, amelyet az Alkalmassági Bizottság folytat le.

A nyílt és nyilvános pályázat során törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint több jelölt közül lehessen kiválasztani az alkalmas személyeket. A pályázat ezért akkor érvényes, ha arra legalább a betöltendő pozíciók kétszeresének

megfelelő számú személy jelentkezik. Ugyanezen érvényességi szabály vonatkozik garanciális okokból a megismételt pályázatra is.

Az Alkalmassági Bizottság dönt a szakmai érdemekre, szaktudásra és végzettségre figyelemmel összeállított, alkalmasnak minősített és így a pozíció betöltésére javasolható személyek névsoráról.

Az Alkalmassági Bizottság véleményében az alkalmasság megállapításán kívül más módon is segítheti – a jelölési és kinevezési eljárás sérelme nélkül – a Hatóság elnökének és elnökhelyettesének jelölésére vonatkozó tájékozott döntést.

38. §

A javaslat meghatározza a Hatóság elnöke és elnökhelyettesei javadalmazásának részletes szabályait. A javaslat előírja emellett, hogy a Hatóság elnöke minden naptári évben húsz munkanap, elnökhelyettesei minden naptári évben tizenöt munkanap vezetői pótszabadságot jogosultak igénybe venni.

39. §

A Hatóság elnökének és elnökhelyettesének megbízatása szűk körben, objektív körülmények mentén szűnhet meg. További garanciális szabályként kerül rögzítésre, hogy a Hatóság elnökének, illetve elnökhelyetteseinek felmentéséről szóló indítvány megalapozatlanságának megállapítása iránt közigazgatási pert indíthat a Hatóság elnöke, illetve elnökhelyettese.

40. §

A javaslat a jogviszony megszűnése esetére vonatkozó speciális szabályokat is megállapít.

41. §

A Hatóság Kormánytól való függetlenségét biztosítja a javaslat azzal, hogy a köztársasági elnök döntéseire a Kormány tagjának ellenjegyzését nem követeli meg.

42–44. §

A Hatóság elnökére és elnökhelyettesére a javaslat szigorú összeférhetlenségi és vagyonnyilatkozat-tételi szabályokat állapít meg.

45–46. §

A javaslat meghatározza a Hatóság alkalmazásában álló köztisztviselők közszolgálati jogviszonyával összefüggő egyes részletes szabályokat.

47. §

A javaslat a Hatóság köztisztviselőire (ideértve a Hatóság elnökét, elnökhelyettesét és valamennyi foglalkoztatottat) szigorú titoktartási kötelezettséget ír elő.

48–49. §

A Munkacsoport a Hatóság mellett működő, elemző, javaslattevő, véleményező és döntéselőkészítő feladatokat ellátó testületi szerv. A Munkacsoport határozatlan ideig működik. Garanciális szempontból elengedhetetlen, hogy a Munkacsoport a Hatóságtól független legyen, annak működésébe ne avatkozhasson bele. A Munkacsoport tevékenysége nem érinti más szervek feladat- és hatáskörét és nem kaphat megbízást arra, hogy egyéni kötelezettséget vagy felelősséget állapítson meg. Garanciális jelentőségű továbbá az is, hogy a Munkacsoport tevékenységébe a korrupció elleni küzdelem terén tevékenykedő nem kormányzati szereplők is bevonásra kerüljenek.

50. §

A rendelkezések célja a Munkacsoport feladatainak részletes meghatározása.

51–52. §

A javaslat a Munkacsoport éves jelentésére vonatkozóan határozza meg a részletes szabályokat, és a Kormány kötelezettségeit.

53. §

A javaslat a Munkacsoportnak a korrupcióellenes küzdelem területén tevékenykedő független nem kormányzati szereplőket képviselő tagjai számára biztosítja a nyilvános árnyékjelentés elkészítéséhez való jogot.

54. §

A Munkacsoport tagságát meghatározó rendelkezések. A Munkacsoport – a Hatóság elnökén túl – nem kormányzati szereplőket képviselő tagokból és az állami szerveket képviselő tagokból áll. Garanciális szempontból a javaslat rögzíti, hogy minden tagot azonos jogok és kötelezettségek illetnek meg, beleértve az információkhoz való hozzáférést és a beavatkozási jogot, azonban a tagság nem jogosít fel a Hatóság tevékenységéhez való hozzáférésre.

55. §

A Munkacsoport munkájában a tagokon kívül konzultatív és tanácsadói minőségben a felsorolt állandó meghívottak is részt vehetnek. Az állandó meghívottak a tagokkal azonos jogokkal rendelkeznek az információkhoz való hozzáférés és a beavatkozás joga tekintetében.

A Hatóság elnökének felkérése alapján a Munkacsoport ülésén továbbá a tagokon és állandó meghívottakon kívül tanácskozási joggal (eseti meghívott jelleggel) más személy is részt vehet.

56. §

A rendelkezés célja a Munkacsoport tagjainak, állandó meghívottjainak és eseti jelleggel meghívottjainak díjazásával, titoktartási kötelezettségével összefüggő szabályok megállapítása.

57. §

A Munkacsoport nem kormányzati szereplőket képviselő tagjainak kiválasztására vonatkozóan a javaslat meghatározza a függetlenséget, szakmaiságot biztosító garanciákat, és a további részletes szabályokat.

58. §

A Munkacsoport nem kormányzati szereplőket képviselő tagjai megbízatásának megszűnésére vonatkozó rendelkezések.

59–60. §

A Munkacsoport elnökére és alelnökére vonatkozó rendelkezések. A Munkacsoport elnöke a Hatóság elnöke, aki képviseli a Munkacsoportot. A Munkacsoport alelnökét a Munkacsoport a nem kormányzati szereplőket képviselő tagjai közül, többségi döntéshozattal választja meg. A Munkacsoport alelnöke a Munkacsoport képviseletében és üléseinek vezetésében az elnököt – távolléte esetén – teljes jogkörrel helyettesíti.

61–62. §

A Munkacsoport ülésezésére és ügyrendjére vonatkozó rendelkezések.

63. §

A Munkacsoport tevékenységének titkársági és adminisztratív támogatását a Hatóság biztosítja, erre a feladatra saját szervezetéből jelöl ki köztisztviselőket, akik a Munkacsoporttól függetlenek és a Hatóságnak felelnek.

64. §

A Hatóság és a Munkacsoport működésével összefüggésben a személyügyi döntések tárgyilagos szempontok szerinti független meghozatalát támogató szervként létrejön az Alkalmassági Bizottság. Az Alkalmassági Bizottság a Hatóságtól és a Munkacsoporttól független, három tagból álló véleményező testület. Az Alkalmassági Bizottságot az európai támogatásokat auditáló szerv vezetője hívja össze. Az Alkalmassági Bizottság a döntéseit többségi döntéshozatal útján hozza meg, az ügyrendjét maga állapítja meg.

65. §

Az Alkalmassági Bizottság konkrét feladatait a javaslatnak a Hatósággal és a Munkacsoporttal összefüggő egyes rendelkezései állapítják meg.

66. §

A javaslat meghatározza az Alkalmassági Bizottság tagjaira vonatkozó megbízási, valamint garanciális és részletes szabályokat.

Az Alkalmassági Bizottság tagjainak megbízásával kapcsolatos eljárás kiemelt jelentőséggel bír arra nézve, hogy az Alkalmassági Bizottság egészének és tagjainak függetlensége érdemben biztosított legyen. Ennek érdekében a javaslat külön nevesíti, hogy az európai támogatásokat auditáló szerv vezetőjének utasítása, befolyásolása a bizottság tagjainak kiválasztásában tilos, amely befolyásoló magatartás vagy az arra való törekvés bűncselekmény – így különösen hivatali visszaélés, kényszerítés vagy akár korrupciós bűncselekmény – megállapítását is megalapozhatja.

67. §

Az Alkalmassági Bizottság függetlenségét és elfogultságmentes működését vagyonynyilatkozattételi szabályok is garantálják. A vagyonynyilatkozatok kezelésével összefüggő feladat- és hatásköröket az európai támogatásokat auditáló szerv vezetője gyakorolja, ezzel összefüggésben a vagyonynyilatkozatok nyilvános, oldalhú másolatát az a Hatóság honlapján haladéktalanul közzéteszi. A kifejezett törvényi előírás megalapozza, hogy az európai támogatásokat auditáló szerv vezetője részére a Hatóság honlapjának ezen részéhez való közvetlen hozzáférés a vagyonynyilatkozatok közzététele céljából technikailag biztosított kell legyen.

A javaslat rögzíti, hogy az Alkalmassági Bizottság tagja megbízását megelőzően, a feladatai ellátására vonatkozóan összeférhetlenségi nyilatkozatot tesz; mindezek mellett a javaslat a vonatkozó uniós jogi aktusra hivatkozva speciális összeférhetlenségi szabályt állapít meg.

68. §

Az Alkalmassági Bizottság tevékenységének titkársági és adminisztratív támogatását végző munkaszervezetet az európai támogatásokat auditáló szerv biztosítja.

69. §

A javaslat hatálybalépést a törvény kihirdetését követő napban állapítja meg annak érdekében, hogy a Hatóság működésének megkezdésével összefüggő előkészítő feladatok ellátása haladéktalanul megindulhasson, és azok hatályos jogalapja biztosított legyen. A kellő felkészülési időt az átmeneti rendelkezések szavatolják.

A Hatóság vagyonynyilatkozatok ellenőrzésével összefüggő feladat- és hatáskörei a vonatkozó más törvényi szabályokhoz kapcsolódó időpontban lépnek hatályba.

70–77. §

A javaslat átmeneti rendelkezések útján biztosítja az új szabályozás megfelelő hatályosulását és a javaslat szerinti szervek létrejöttét. A Hatóság működését biztosító titkársági, adminisztrációs feladatokat, valamint gazdasági szervezeti feladatokat az európai támogatásokat auditáló szerv átmeneti időtartamig látja el. A javaslat emellett további technikai jellegű átmeneti rendelkezéseket is megállapít.

78. §

A Hatóság létrehozásával összefüggő módosításként a javaslat a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvényben is autonóm államigazgatási szervként rögzíti a Hatóságot.

79. §

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításával a javaslat egyértelműen rögzíti, hogy a létrejövő Hatóság nem a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv.

80. §

A javaslat előírja a Hatóság elnöke, elnökhelyettese részére a közjogi tisztség betöltésének igazolása céljából igazolvány kiállítását.

81. §

A javaslat egészében újraszabályozza Kbt. összeférhetetlenségi szabályait az Európai Unió jogával való jobb összhang megteremtése érdekében.

A 2014/24/EU irányelv 24. cikkének megfelelően az (1) bekezdés megfogalmazza az ajánlatkérők általános kötelezettségét arra vonatkozóan, hogy megelőzzék, feltárják, illetve annak bekövetkezése esetén orvosolják az összeférhetlenségi helyzeteket.

Az összeférhetlenség megelőzése körében az ajánlatkérőt terhelő kötelezettségeket szabályozza a (2)–(3) bekezdés. Az ajánlatkérő oldalán továbbra is kötelezettséget állapít meg az eljárásba vagy annak előkészítésébe bevont személyek részéről teendő összeférhetlenségi nyilatkozatok kapcsán. Ezt a nyilatkozatot az ajánlatkérő az adott személy bevonásakor kéri megtenni, az új szabályozás pedig pontosítja, hogy ha egy adott személy az eljáráshoz kapcsolódó több folyamatban is részt vesz, akkor minden folyamathoz kapcsolódóan kell tennie nyilatkozatot. A gyakorlatban tehát adott esetben egy személynek több nyilatkozatot is kell tennie. Ennek indoka, hogy például az eljárás előkészítése során még nem feltétlenül nyilvánvaló, hogy egy, az ajánlatkérő nevében eljáró személy az ajánlattevők vagy akár az alvállalkozók vonatkozásában összeférhetetlennek fog-e minősülni a későbbiekben. Az ajánlatkérő felelőssége megvizsgálni és eldönteni, hogy az eljárásba bevont személy által adott esetben bejelentett körülményre tekintettel fennáll-e az összeférhetlenség.

Az Európai Bizottság Iránymutatás az összeférhetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről című 2021/C 121/01 közleménye az uniós források felhasználásával összefüggésben (a továbbiakban: 2021. évi bizottsági közlemény az összeférhetlenség értelmezéséről) arra hívja fel a figyelmet, hogy az érdekeltségi nyilatkozatok alkalmazása akkor hatékony, ha azokhoz a hamis nyilatkozatok azonosítását célzó ellenőrzés is társul. Ilyen ellenőrzésre sor kerülhet különösen a más információforrásokkal való összevetés útján, így például a cégnyilvántartásban nyilvánosan elérhető adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrizheti, hogy talál-e kapcsolatot az ő részéről az eljárásban részt vevő személyek és az ajánlattevők között vagy részletesebb nyilatkozatot is kérhet az ajánlatkérő a bevont személyektől pl. üzleti érdekeltségeikről. A nyilatkozatok valóságtartalmának ellenőrzésének módjáról az ajánlatkérő a közbeszerzési szabályzatában rendelkezhet.

A (4) bekezdés határozza meg, hogy különösen mely helyzeteket kell összeférhetetlennek tekinteni. Az összeférhetlenség fogalma összhangban áll a 2014/24/EU irányelv 24. cikkében megfogalmazott elvárással, amely szerint az összeférhetlenség fogalmának ki kell terjednie legalább azokra az esetekre, amikor az ajánlatkérő szervnek vagy az ajánlatkérő szerv nevében eljáró közbeszerzési szolgáltatónak a közbeszerzési eljárás lefolytatásában részt vevő vagy annak eredményét befolyásolni képes alkalmazottai közvetve vagy közvetlenül olyan pénzügyi, gazdasági vagy egyéb személyes érdekeltséggel rendelkeznek, amely úgy tekinthető, hogy a közbeszerzési eljárás tekintetében befolyásolja a pártatlanságukat és a függetlenségüket. Az összeférhetlenség fogalmát az irányelv és általában az annak meghatározását tekintve irányadónak tekinthető nemzetközi iránymutatások [ezek közül leggyakrabban hivatkozott az OECD fogalom meghatározása, lásd: „Managing Conflict of Interest in the Public Service” (Összeférhetlenségek kezelése a közszolgálatban), OECD Iránymutatások és az egyes országok tapasztalatai, 24–25. o.] természetes személyekre értelmezik. A Kbt. ezért a továbbiakban nem szól összeférhetetlen szervezetekről, ez azonban természetesen nem jelenti azt, hogy a bevont szervezetekkel

összefüggő, érdekellentétet okozó körülményeket ne kellene figyelembe venni, ezek az adott szervezet részéről részt vevő természetes személy összeférhetlensége kapcsán továbbra is változatlanul relevánsak. A szervezetekhez (pl. az ajánlatkérőnek tanácsot adó vállalkozásokhoz) kapcsolódó érdekeltségek tehát továbbra is figyelembe veendőek és vizsgálandók az adott szervezet képviselőjének összeférhetlensége vagy annak hiánya kapcsán.

A (4) bekezdés szerinti összeférhetlenség minden olyan helyzetet magában foglal, ahol valamely olyan objektív körülmény áll fenn, amely befolyásolja az adott személy vagy szervezet függetlenségébe és pártatlanságába vetett bizalmat. Az összeférhetlenség tehát egy olyan helyzet (pl. az értékelésben részt vevő személy és az egyik ajánlattevő vállalkozás tagja közötti rokonság), amely egy objektivizált mérce szerint alkalmas arra, hogy akadályozza az érintett személy vagy szervezet pártatlan feladatellátását. Nem szükséges azonban, hogy az ajánlatkérő részéről eljáró személy valóban elfogultan járjon el és szintén nem szükséges szándékos cselekmények bizonyítása az érintettek részéről. Ha bebizonyosodik, hogy az ajánlatkérő részéről eljáró személy ténylegesen felhasználta pozícióját annak érdekében, hogy kedvezzen valamelyik gazdasági szereplőnek, az már korrupciós cselekménynek vagy más súlyos kötelességszegésnek is minősülhet.

Az az érdek, amely befolyásolhatja az ajánlatkérő részéről eljáró személy pártatlanságát, lehet pénzügyi, gazdasági vagy – mint az előbbieket is magában foglaló általános kategória – bármely más személyes érdek. Utóbbi kategória széles körű, az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, valamint a 966/2012/EU (2012. október 25.) Euratom rendelet hatályaon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 2018. évi költségvetési rendelet) 61. cikke szerint összeférhetlenség akkor áll fenn, ha az uniós költségvetés végrehajtásában részt vevő személy feladatainak pártatlan és tárgyilagos ellátása családi vagy érzelmi okok, politikai szimpátiával vagy nemzeti kötődéssel kapcsolatos okok, továbbá gazdasági érdek vagy bármely más közvetlen vagy közvetett személyes érdek miatt sérül.” Különféle körülmények (pl. családi, érzelmi kapcsolat) vezethetnek tehát olyan helyzethez, ahol egy személy személyes érdeke és az általa képviselendő közérdek egymással ellentmondásba kerülhet. Nem vezet azonban összeférhetlenséghez bármely csekély érdek vagy egy személy meggyőződésével, véleményével való pusztán kapcsolat. A 2021. évi összeférhetlenség értelmezéséről című bizottsági közleményben foglaltak szerint az érdekeknek kellően jelentősnek kell lennie ahhoz, hogy olyannak lehessen tekinteni, mint amely „veszélyeztetheti” a „feladatok pártatlan és tárgyilagos ellátását.”

Az (5) bekezdés azokat a helyzeteket nevesíti, amelyeket általában olyannak kell tekinteni, amely befolyásolja az érintett személyek pártatlanságát, ezért összeférhetlenséget jelent. Az e helyzetekhez fűzött vélelem kivételesen megdönthető lehet, ha objektív körülmények támasztják alá, hogy az érdek-összeütközés az érintett személyes érdeke és az általa képviselendő közérdek között az említett körülmények ellenére nem áll fenn.

Az összeférhetlenséggel kapcsolatban az ajánlatkérő elsődleges törvényi kötelezettsége a jogsértés megelőzése, amely elsődlegesen az összeférhetlenséggel érintett személyek részvételének tilalmát jelenti a közbeszerzési eljárással kapcsolatos érdemi cselekményekben. Amennyiben az összeférhetlenségi helyzet mégis bekövetkezik, az ajánlatkérőnek meg kell tennie a szükséges lépéseket az eljárás jogszerűségének helyreállítása érdekében, tehát meg kell szüntetnie az összeférhetlenség helyzetét és a közbeszerzési eljárás tekintetében olyan helyzetet kell teremtenie, amely biztosítja az egyenlő bánásmód és a verseny tisztasága elveinek érvényesülését. Az összeférhetlenség következményeinek levonása kapcsán releváns annak vizsgálata, hogy az adott eljárásban mely döntéseket érintett az összeférhetlenség és az milyen hatást gyakorol a versenyfeltételek egyenlőségére. Egy összeférhetlenség személy általi döntés vagy más érdemi, az eljárás kimenetelét befolyásolni képes cselekmény súlyos jogsértést jelent, amellyel kapcsolatban – összhangban az összeférhetlenség fogalmával – az egyenlő bánásmód és a verseny tisztasága elvének potenciális sérelme vizsgálandó, és nincs szükség az összeférhetlenség konkrét döntéshozatali folyamatra gyakorolt tényleges hatásának bizonyítására. Az ajánlatkérőnek, amennyiben az alkalmas az egyenlő bánásmód és a verseny tisztasága elveinek biztosítására, a korábban elvégzett bírálati cselekményeket – az összeférhetlenséggel érintett személy vagy szervezet részvétele nélkül – újból el kell végeznie, pl. beérkezett ajánlatok újraértékelésére vagy az ajánlatok bírálata során hozott valamely döntés felülvizsgálatára kerülhet sor (amelyre a Kbt. 79. §-a biztosít lehetőséget). Sok esetben elképzelhető lehet azonban, hogy egy összeférhetlenséggel érintett személy részvétele olyan versenytorzulást okoz, amely nem orvosolható az eljárás egyes részeinek megismétlésével, pl. mert valamely gazdasági szereplő már olyan információkhoz juthatott, amelyek előnyt biztosítanak a számára vagy az összeférhetlenség eleve érintette az eljárás feltételeinek meghatározását. Elképzelhető, hogy csak az összeférhetlenségi helyzetben érintett gazdasági szereplő

kizárása alkalmas az alapelveknek megfelelő helyzet megteremtésére, ilyenkor az ajánlatkérő jogosult az érintett gazdasági szereplőt kizárni. A 2021. évi Bizottsági közlemény az összeférhetetlenség értelmezéséről kifejti, hogy az összeférhetetlenség orvoslására irányuló intézkedéseknek elsősorban az ajánlatkérő szerv oldalán érintett személyre kell irányulniuk, azaz ennek a személynek be kell szüntetnie a szóban forgó ajánlattal kapcsolatos valamennyi tevékenységet, például az értékelő bizottság tagját eltávolítják a testületből. Amennyiben az ilyen intézkedések nem elegendőek az összeférhetetlenség orvoslásához (például az érintett személy részt vett a közbeszerzési eljárás azon szakaszaiban, amelyekre már sor került, és nem változtathatók/ismételhetők meg), az ajánlatkérő szervnek további intézkedéseket kell hoznia az érintett ajánlattevő tekintetében (például az ajánlattevő kizárása az ajánlatból, mely lehetőséget a közbeszerzési irányelv 57. cikke (4) bekezdésének e) pontja is említ)."

Amennyiben az ajánlatkérő nem orvosolja, vagy nem tudja orvosolni az összeférhetetlenséget, akkor a Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) akár az eljárás megkezdéséig visszamenőleg megsemmisítheti az eljárási cselekményeket, vagy a KDB határozata vagy más ellenőrző szerv megállapítása nyomán – a Kbt. 75. § (2) bekezdés f) pontja alapján – az eljárás eredménytelensége lehet megállapítható. Amennyiben az összeférhetetlenségi helyzetet nem orvosolják, az az uniós forrásból finanszírozott közbeszerzések esetén pénzügyi korrekció megállapításához is vezethet.

A (8) bekezdés azon helyzet következményeivel foglalkozik, amikor egy az eljárásban részt vevő gazdasági szereplő (vagy ehhez kapcsolódó személy vagy vállalkozás, pl. leányvállalat) részt vett az eljárás előkészítésében. Ezt a helyzetet más összeférhetetlenségi helyzetektől – összhangban az irányelvi szabályozással – eltérően kell kezelni. A helyzet kezelése, a jogkövetkezmények tekintetében tehát speciális szabályok vonatkoznak arra az esetre, amikor kifejezetten az előkészítésben – és kizárólag az előkészítésben – való előzetes részvétel okozza az érdekek konfliktusát. Alapvető különbséget az jelent, hogy az érdekelt gazdasági szereplők előzetes részvétele az előkészítésben önmagában – szemben a más összeférhetetlenségi helyzetekre általánosan irányadó részvételi tilalommal – nem tilos. Azonban mivel itt is fennáll egy olyan helyzet, amely érdek-összeütközést jelenthet, az ajánlatkérőt ilyen esetben is terheli az a kötelezettség, hogy megtegye azokat az intézkedéseket, amelyek az egyenlő bánásmód elvének érvényesítéséhez szükségesek. Ha az érintett vállalkozás az előzetes részvétel kapcsán olyan versenyelőnybe kerülne, pl. a megszerzett többlet-információk révén, amely nem egyenlíthető ki más eszközökkel, akkor ilyen esetben is kizárható a közbeszerzési eljárásból. Ezt megelőzően azonban az ajánlatkérő köteles lehetőséget biztosítani arra, hogy bizonyítsa, az előkészítésében való részvétele az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságát nem sérti, vagy hogy az összeférhetetlenségi helyzetet más módon elhárítsa.

A (9) bekezdés a jogbiztonság érdekében megerősíti, hogy bizonyos típusú előzetes bevonása az érdekelt gazdasági szereplőknek általánosságban nem eredményez összeférhetetlenséget a későbbiekre nézve. Lényeges azonban, hogy az ajánlatkérőt ilyenkor is terheli az a kötelezettség, hogy megtegye azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az egyenlő bánásmód és a verseny tisztaságának elve ne sérüljön a közbeszerzési eljárásban.

82. §

A Hatóság törvényben foglalt feladatainak megfelelő ellátása érdekében szükséges számára az európai uniós forrásból megvalósuló közbeszerzésekkel kapcsolatos adatokhoz való hozzáférés biztosítása. A javaslat 18. §-a már biztosítja a Hatóság számára, hogy információkat kérjen az európai uniós forrásból megvalósuló közbeszerzéseket ellenőrző szervektől. A Kbt. 36. §-ának kiegészítése lényegében ennek a jogalapját teremti meg a Kbt. oldaláról, kimondva, hogy a közbeszerzéseket ellenőrző szerv jogosult a rendelkezésére álló bármely adatot átadni a Hatóságnak.

83. §

Magyarország 2022. november 30-ig vállalta az Európai Bizottság felé, hogy az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (a továbbiakban: EKR) kereshető formában elérhetővé teszi az egyes közbeszerzési szerződések teljesítésében részt vevő alvállalkozókra vonatkozó meghatározott adatokat. Az EKR ezeket felmenő rendszerben fogja tartalmazni, a rendelkezés hatálybalépését követően megkötött szerződések vonatkozásában. Annak céljából, hogy ezen adatok az EKR-ben tényleges rendelkezésre álljanak, a Kbt. 43. § (2) bekezdésének módosítása előírja az ajánlatkérők számára a szükséges adatok EKR-ben történő rögzítését.

84. §, 87. §

Tekintettel arra, hogy a javaslat meghatározott esetben lehetőséget biztosít a Hatóság számára a közbeszerzési eljárás felfüggesztésére, a Kbt. kiegészül az ilyen felfüggesztés esetén alkalmazandó ajánlatkérői kötelezettségekkel és a felfüggesztés következményeivel, különös tekintettel a releváns határidők meghosszabbítására, illetve meghosszabbodására.

85. §, 92. §

A javaslat IV. Fejezete alapján a Hatóság létrehozza és működteti a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont aa)–ag) alpontja alapján a közbeszerzési eljárásokból kizárt gazdasági szereplők nyilvántartását. A nyilvántartás felállításától kezdődően a javaslat rendelkezéseihez igazodva megszűnik a kizáró okhoz tartozó öt éves időtartam, illetve a nyilvántartásba vett gazdasági szereplők tekintetében a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítés időtartama sem lesz releváns, hanem e helyett a kizárás időtartamát a Hatóság fogja meghatározni. A kizárás időtartama a javaslat alapján maximum négy év lehet. Ennek megfelelően a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja a kizárás időtartama tekintetében a Hatóság által meghatározott időtartamra utal.

Emellett a kizárás időtartama kiigazításra kerül a Kbt. 62. § (2) bekezdésében is. Arra az esetre, ha a Hatóság nyilvántartásában valamely érintett gazdasági szereplő nem szerepel, továbbra is fennmarad az irányelvi követelménynek való feltétlen megfelelés érdekében, hogy az érintett gazdasági szereplő – ha a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól hamarabb nem mentesült és a Hatóság rövidebb időtartamot nem határozott meg – a jogerős ítélet meghozatalát követő négy évig ki van zárva a közbeszerzésekben részvételből.

86. §

A javaslat IV. Fejezete alapján a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont aa)–ag) alpontja alapján a közbeszerzési eljárásokból kizárt gazdasági szereplők esetén az öntisztázási kérelmek elbírálása is a Hatóság feladata lesz. A kérelmek egységes elbírálása érdekében a Közbeszerzési Hatóság csak az egyéb kizáró okok vonatkozásában fog hatáskörrel rendelkezni az öntisztázó intézkedések megfelelőségének kimondására. Ennek megfelelően a szükséges a Hatóságra való utalás bevezetése a Kbt. 64. §-ában, illetve a két szervezet hatáskörének elkülönítése a szövegben.

88. §

A Kbt. 43. § (2) bekezdésének módosításához kapcsolódóan a törvény az ajánlattevők számára is előírja, hogy tájékoztassák az ajánlatkérőt az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányáról és az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékéről. Ezzel biztosítható a megfelelő alvállalkozói adatok EKR-be való feltöltése.

89. §

A javaslat a Kbt. módosításával biztosítja, hogy a Hatóság elnöke is kezdeményezhesse a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását az európai uniós forrásból megvalósuló közbeszerzésekkel összefüggésben. Az európai uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések alatt a Hatóság hatáskörét meghatározó törvényi rendelkezésekkel összhangban érteni kell a részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló vagy megvalósítani tervezett közbeszerzéseket.

90. §

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács tagjainak köre bővül a Hatóság képviselőjével.

91. §

Az alvállalkozói teljesítés adatainak közzétételére és az alvállalkozói szerződés egyes adatainak ajánlatkérő felé történő bejelentésére irányadó kötelezettségek hatályba lépésére vonatkozó átmeneti rendelkezés.

93–94. §

A javaslat egyértelműsíti, hogy a feladat- és hatáskörében eljáró Hatóság privilegizált perindítási jogosultsággal rendelkezik azokban az esetekben, amikor a perindítás lehetősége nem az Ákr.-ből vagy a Kp.-ből ered, hanem a javaslatból.

95–96. §

A Hatóság köztisztviselőire a Küt. szabályait kell alkalmazni, kivéve, ha javaslat eltérően nem rendelkezik, szükséges ezért a Küt. megfelelő technikai módosítása is.

**Végső előterjesztői indokolás
az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes törvények
módosításáról szóló 2022. évi XXVIII. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Javaslat az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes törvények módosítása keretében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) információszabadságot érintő rendelkezéseinek módosítását tartalmazza. A Javaslat célja, hogy az Infotv. 29. §-ában szabályozott, a munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételére vonatkozó költségtérítés megállapításának lehetősége kivezetésre kerüljön az Infotv. rendszeréből, valamint, hogy a fennmaradó költségelemek (másolás, illetve kézbesítés költsége) tekintetében a Kormány rendeletben költséghatárokat állapíthasson meg. A munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételére vonatkozó költségtérítés kivezetésével a munkaerőforrás költségeit a továbbiakban teljes egészében az adatot kezelő közfeladatot ellátó szervek viselik. A Javaslat alapján továbbá a Kormány rendeletében meghatározott összeget meg nem haladó költség esetében költségtérítés megállapítására egyáltalán nem kerülhetne sor, illetve az ezt meghaladó költség esetében a költségtérítésként legfeljebb megállapítható összeg mértékét a Kormány rendelete határozhatná meg. Kiemelendő, hogy a fennmaradó költségelemek esetében továbbra is csak a ténylegesen felmerülő – azaz igazolható – költségek megtérítésére nyílna lehetőség, illetve – összhangban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatával – a költségtérítés megállapítására a jövőben is akkor kerülhetne sor, ha az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv a költségtérítés megállapítására vonatkozó szabályok alkalmazása mellett dönt.

A Javaslat egyúttal intézményesíti a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságot és lefekteti annak működési szabályait.

A Javaslat – tekintettel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény kapcsolódó rendelkezéseire, valamint az RRF támogatás jogi minőségére – a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény kiegészítésére is irányul azzal, hogy az irányító hatósági feladatokat ellátó helyettes államtitkárok hatáskörébe utalható a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv végrehajtással kapcsolatos szakmai feladat is.

A Javaslat végezetül tartalmazza a közérdekű adatigénylésekre irányadó, a veszélyhelyzetben alkalmazandó speciális szabályok megszüntetésére irányuló rendelkezéseket.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Javaslat kivezeti a munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételéhez kapcsolódó költségtérítés megállapításának lehetőségét, illetve ennek megfelelően módosítja az ehhez kapcsolódó rendelkezéseket.

A Javaslat továbbá felhatalmazást ad a Kormány számára, hogy a fennmaradó költségelemek (másolás, illetve kézbesítés költsége) tekintetében rendeletben határozhassa meg azt az összeghatárt, amelyet meghaladóan költségtérítés megállapítható lehet (minimális összeg), illetve azt az összeghatárt, amelynél magasabb összegű költségtérítés akkor sem állapítható meg, ha a tényleges költség egyébként az így meghatározott összeget meghaladta volna (maximális összeg).

2–3. §

A Javaslat jogtechnikai pontosítást és módosítást tartalmaz.

4. §

A Javaslat rögzíti, hogy a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság vezetője szakmai felsővezető.

5. §

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § 7. pontja szerint európai uniós forrás az Európai Unió költségvetéséből, az Európai Gazdasági Térség Európai Unión kívüli tagállamának költségvetéséből, valamint a Svájci Hozzájárulás programból származó forrás. Az RRF nem része az EU 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretének, hanem a helyreállítás ösztönzésére irányuló ideiglenes pénzügyi eszköz. Ezért az Irányító Hatóságok bevonása az RRF végrehajtásba szükségessé teszi a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 27. § (2) bekezdés kiegészítését azzal, hogy az irányító hatósági feladatokat ellátó helyettes államtitkárok hatáskörébe utalható a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv végrehajtással kapcsolatos szakmai feladat is.

6. §

A Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter munkaszervezetében fog működni.

Az Igazgatóságot az igazgató vezeti, akit a szervezeti és működési szabályzatban kijelölt, az igazgató irányítása alá tartozó főosztályvezető vagy osztályvezető helyettesít.

Az igazgató tevékenységét – hasonlóan az irányító hatósági feladatokat ellátó helyettes államtitkára vonatkozó szabályhoz – az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter, illetve a minisztérium államtitkára vagy közigazgatási államtitkára irányítja, amit a szervezeti és működési szabályzatban kell elrendezni. Az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos feladatok tekintetében az igazgató nem utasítható.

Az Igazgatóság szervezetében kormánytisztviselők és munkavállalók kerülnek foglalkoztatásra, akiknek kiválasztása az Integritás Hatóság által jóváhagyott objektív szempontrendszer alapján, pályázati eljárás keretében történik. A javaslat meghatározza az Igazgatóság szervezetében foglalkoztatott kormánytisztviselők és munkavállalók vonatkozásában a munkáltatói jogok gyakorlásának rendjét.

A javaslat előírja, hogy az igazgató az Igazgatóság tevékenységéről éves jelentésben tájékoztatja az Integritás Hatóságot.

A módosítás végezetül megteremti a kormányzati igazgatásról szóló törvénnyel lévő koherenciát a minisztériumon belüli szervezeti egységek vonatkozásában.

7. §

A javaslat a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság igazgatójára a helyettes államtitkára vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni azokkal az eltérésekkel, amit a javaslat megállapít.

Az igazgatót az európai uniós források felhasználásért felelős miniszter javaslatára a miniszterelnök négy évre nevezi ki. Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter a javaslatának megtétele előtt kikéri az Integritás Hatóság elnökének véleményét, amiről a javaslattevél során tájékoztatja a miniszterelnököt.

Az igazgató kormányzati szolgálati jogviszonyban áll, kivéve azt az esetet, ha olyan személy kerül kinevezésre, aki vezénylés útján kerül az Igazgatósághoz. Ebben az esetben az igazgató adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban vagy hivatásos szolgálati jogviszonyban is elláthatja az igazgatói feladatokat.

Az igazgató integritásának védelme érdekében a javaslat csak abban az esetben teszi lehetővé az igazgató felmentését, ha

- a) az igazgató egészségügyi okból feladatai ellátására kilencven egybefüggő napon keresztül alkalmatlan,
- b) az igazgató nem felel meg a kinevezési feltételeknek, vagy
- c) az igazgató az öregségi nyugdíjkorhatárt az igazgatói kinevezését követően betöltötte.

Az igazgató – függetlenül a helyettes államtitkárok számára megállapítható illetmény mértékétől és felső határától – az az európai támogatásokat auditáló szerv vezetőjének illetményével azonos összegű illetményre jogosult. Ezen túlmenően az igazgatót megilletik a helyettes államtitkári juttatások is.

A javaslat meghatározza az igazgató vonatkozásában a munkáltatói jogok gyakorlásának rendjét.

8. §

A javaslat meghatározza a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság szervezetében foglalkoztatott munkavállalóra vonatkozó speciális szabályokat. Így esetükben a munkaviszony létesítésének feltétele – a büntetlen előéleten, a cselekvőképességen és a megfelelő képzettségen túl – a magyar állampolgárság is.

A kormányzati igazgatási szervnél munkaviszony keretében betöltött álláshelyek száma nem haladhatja meg a kormányzati igazgatási szerv alaplétszámának és a központosított álláshelyállományból a kormányzati igazgatási szerv számára betölteni engedélyezett álláshelyek 10 százalékát. Tekintettel azonban arra, hogy az Igazgatóságnál ellátandó feladat a munkavállalók nagyobb arányú foglalkoztatását is megkívánhatja, a javaslat mentesíti ezen korlát alól a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságot.

9. §

A javaslat szerint a törvényjavaslat hatálybalépésének napjától működik a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság. Az Igazgatóság vezetését 2022. december 31-ig még nem a négy évre kinevezett igazgató, hanem egy megbízott igazgató látja el. Tekintettel arra, hogy a ideiglenes vezető megbízáskor még nem fog működni az Integritás Hatóság, a megbízott igazgató megbízásához és a megbízásának visszavonásához nem kell az Integritás Hatóság elnökének véleményét kikérni.

Szintén az Integritás Hatóság működésének későbbi kezdődőpontja miatt teszi lehetővé a javaslat, hogy a kiválasztási szempontoknak az Integritás Hatóság általi jóváhagyását követő 60. napig a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság feladatainak ellátása kormányzati érdekből történő kirendelés útján, illetve az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter munkaszervezetében már meglévő belső munkaerő igénybevétele (átcsoportosítása) útján is megszervezhető legyen.

10–11. §

Tartalmazza a közérdekű adatigénylésekre irányadó, a veszélyhelyzetben alkalmazandó speciális szabályok megszüntetésére irányuló rendelkezéseket.

12. §

Hatályba léptető rendelkezések.

Végző előterjesztői indokolás

az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokat, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt, valamint az Európai Csalásellenes Hivatal ellenőrzéseit érintő törvények módosításáról szóló 2022. évi XXIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról szóló 2185/96/EURATOM, EK tanácsi rendelet 9. cikkében meghatározott tagállami segítségnyújtás biztosítása érdekében a javasolt törvénymódosításokkal lehetővé válik az Európai Csalás Elleni Hivatal (továbbiakban: OLAF) helyszíni ellenőrzéseinek pénzügyőri támogatása.

Az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény (továbbiakban: EUCs tv.) módosítása megteremti a feltételeit a pénzügyőri intézkedés igénybevételének, továbbá hivatkozást tartalmaz a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvényre (továbbiakban: NAV tv.), amely szabályozza az alkalmazható pénzügyőri intézkedéseket. A javaslatunk szerint a NAV tv.-ben pénzügyőri feladattá válik az OLAF vizsgálat helyszíni ellenőrzésének támogatása, és egy új fejezetben szerepelnek a pénzügyőri intézkedésekre vonatkozó speciális szabályok, amelyek lehetővé teszik, hogy az OLAF vizsgálók a vizsgálattal érintett helyiségbe vagy bármely más, üzleti célra használt területre a pénzügyőrökkel együtt bejussanak. Továbbá a pénzügyőrök helyszínbiztosítással támogatják a vizsgálat zavartalan lefolytatását, így az OLAF ellenőrök hozzáférhetnek a szükséges iratokhoz, adathordozókhoz és védelmet kapnak a tetteles ellenszegüléssel szemben.

A speciális szabályokat tartalmazó fejezet az intézkedési jogosultságok kapcsán csak a szükséges eltéréseket tartalmazza többek között azért, hogy az intézkedés alkalmazhatóságának általános feltétele – bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja – hiányában is lehetőség legyen a magánlakásnak nem minősülő helyiségbe történő belépésre, vagy a helyszíni biztosításra.

A NAV tv. III. Fejezetében foglalt általános szabályok az OLAF helyszíni ellenőrzése során is alkalmazhatóak, így a pénzügyőr az intézkedését akadályozó tárgyat eltávolíthatja, valamint a jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén kényszerítőeszközöket alkalmazhat. Emellett a vizsgálattal érintett személyeket a pénzügyőr igazoltathatja, tőlük felvilágosítást kérhet, az ennek során szerzett információkat az OLAF vizsgálójával közölheti.

Az EUCs tv. visszatartó erejű közigazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé a NAV számára, ha a vizsgált személy felrőhatóan nem tesz eleget együttműködési kötelezettségnek. A bírság összege egymillió forint, mely ismételt is kiszabható. A közigazgatási bírság helyett figyelmeztetés nem alkalmazható, a bírság összegére vonatkozóan nincs helye mérlegelésnek.

A módosítás a jogorvoslatról akként rendelkezik, hogy a határozattal szemben közigazgatási per a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül indítható. Az eljárásban – az EUCs tv. Javaslat szerinti új 132. §-ában foglalt eltérésekkel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénynek a nyelvhasználatra és a tolmács igénybevételére, az adatkezelésre, a kapcsolattartás általános szabályaira, a képviselőre, az iratra, a határidő számítására, az igazolási kérelemre, a kézbesítettnek tekintettséggel szembeni kifogásra, a döntés formájára és közlésére, az ellenőrzésre, a hivatalbóli eljárásra, a közigazgatási perre, továbbá a végrehajtásra vonatkozó rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

Az EUCstv. módosítása továbbá pontosító, technikai jellegű módosításokat tartalmaz.

A Javaslat arra is irányul, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok esetében – figyelemmel a közfeladatok ellátásában betöltött kiemelt szerepükre – a közbeszerzések, valamint az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok kiegészítése megerősítse az e szervezetek működésére vonatkozó alapvető követelményeket, mint az integritás, valamint az átlátható és tisztességes szerződéskötési eljárások alkalmazása.

A Javaslat a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokkal kapcsolatos összeférhetetlenségi szabályokat pontosítja, illetve egészíti ki a 2018. évi uniós költségvetési rendelettel és az Európai Bizottság ahhoz kapcsolódó iránymutatásával összhangban álló összeférhetetlenségi szabályok törvényi szintű megfogalmazásával.

A Javaslat a jogállási törvényeknek a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok összeférhetlenségi szabályaival való összhangja megteremtését is szolgálja.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Megteremti a pénzügyőri intézkedés igénybevételének feltételeit, továbbá hivatkozást tartalmaz a NAV tv.-re, amely szabályozza az alkalmazható pénzügyőri intézkedéseket.

2. §

Jogtechnikai szövegcsérés módosítás.

3–4. §

A speciális szabályokat tartalmazó fejezet az intézkedési jogosultságok kapcsán csak a szükséges eltéréseket tartalmazza többek között azért, hogy az intézkedés alkalmazhatóságának általános feltétele – bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja – hiányában is lehetőség legyen a magánlakásnak nem minősülő helyiségbe történő belépésre, vagy a helyszíni biztosítására.

A NAV tv. III. Fejezetében foglalt általános szabályok az OLAF helyszíni ellenőrzése során is alkalmazhatóak, így a pénzügyőr az intézkedését akadályozó tárgyat eltávolíthatja, valamint a jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén kényszerítőeszközöket alkalmazhat.

5. §

Jogtechnikai pontosítás.

6–7. §

A módosítás a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok összeférhetlenségi szabályaival való összhang megteremtését szolgálja.

8. §

Jogtechnikai pontosítás.

9–10. §

A módosítás a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok összeférhetlenségi szabályaival való összhang megteremtését szolgálja.

11. §

Jogtechnikai pontosítás.

12. §

A módosítás a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok összeférhetlenségi szabályaival való összhang megteremtését szolgálja.

13. §

A jelenleg működő, közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok ajánlatkérői minőségét illetően a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) rendelkezései alapján eddig is levezethető volt, hogy ezen szervezetek, illetve az általuk fenntartott intézmények – anélkül, hogy a Kbt. rendelkezései között külön nevesítve lennének – a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja alapján ajánlatkérő szervezetnek minősülnek, azonban az Európai Bizottság az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján Magyarország ellen indított eljárásban garanciális elvárásként fogalmazta meg e szervezetek kifejezett törvényi nevesítését a közbeszerzési ajánlatkérők között. Az eljárás keretében a magyar Kormány által tett vállalással összhangban a törvényjavaslat a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok ajánlatkérői minőségét expressis verbis, különálló pontban rögzíti a Kbt.-ben. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti irányelvi feltételrendszer vizsgálata nem szükséges az ajánlatkérői minőség megállapításához, önmagában a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány, mint működési forma alapján ajánlatkérőnek minősülnek e szervezetek, valamint az általuk létesített vagy fenntartott intézmények vagy más jogi személyek. Az 5. § e) és f) pontja között így tartalmilag átfedés is van, figyelemmel ugyanakkor arra, hogy az f) pont speciálisan a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokat nevesíti, e jogi személyek az f) pont alapján minősülnek ajánlatkérőnek.

Mivel közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok jogállása a klasszikus ajánlatkérőkkel megegyezik, ezért a közjogi szervezet [5. § (1) bekezdés e) pontja] fogalmának módosítása is ennek megfelelően utal vissza e szervezetekre. A javaslat egyúttal átstrukturálja az 5. § (1) bekezdés c) pontját annak érdekében, hogy az ajánlatkérők elektronikus közbeszerzési rendszerben elérhető nyilvántartásában egy későbbi fejlesztéssel a különböző típusú ajánlatkérők jobban elkülöníthetők legyenek.

14. §

A Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontjának beiktatásával összefüggésben szükséges, a koherenciát biztosító módosítás.

15–16. §

A módosítás a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok összeférhetlenségi szabályaival való összhang megteremtését szolgálja, igazodva az Európai Bizottság elvárásaihoz is.

17. §

Jogtechnikai pontosítás.

18–19. §

A módosítás a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok összeférhetlenségi szabályaival való összhang megteremtését szolgálja.

20. §

A szabályozással a jogalkotó célja, hogy – annak érdekében, hogy az alapítvány vagy a csatlakozó vagy mindezek számára közvetlen vagy közvetett módon vagyont juttató érdekei ne sérüljenek – az alapítványi döntéshozatalban, illetve az általa létesített vagy fenntartott jogi személyek döntéshozatalában ne vehessen részt mindaz, akinek a helyzete alkalmas arra, hogy az objektivitását megkérdőjelezhetővé tegye, ezért a szabályozás címzettjei kötelesek tartózkodni minden olyan tevékenységtől, amely az alapítvány vagy a csatlakozó vagy mindezek számára közvetlen vagy közvetett módon vagyont juttató érdekeivel ellentétes lehet. Az alapító és csatlakozó érdekét elsődlegesen az alapító okirat szerinti alapítványi célok és az ellátott közfeladat határozza meg. Összeférhetetlen az, aki feladatai pártatlan, tárgyilagos és elfogulatlan ellátására gazdasági érdeke vagy bármely egyéb közvetlen vagy közvetett személyes érdeke vagy körülménye miatt (ideértve a családi, érzelmi okokat, politikai vagy nemzeti hovatartozást is) nem vagy csak korlátozottan képes. Az összeférhetlenségi okot a döntéshozatalt megelőzően írásban – vagy előre nem látható körülmények esetén jegyzőkönyvbe rögzítetten szóban – haladéktalanul be kell jelenteni. Rögzítendő az összeférhetlenség bekövetkezése, megállapítása is, amely döntést elektronikus úton az alapítvány közzé kell tegye a döntést követő egy héten belül, legalább egy évig tartó időtartamra.

Amennyiben az összeférhetetlenség fennállta megállapítást nyert, az alapítvány köteles biztosítani, hogy az érintett személy az alapítvány döntéshozatalában ne vegyen részt.

Az összeférhetetlenséget mindig egyedileg kell vizsgálni, a konkrét alapítványi cselekvés, döntéshozatal vagy tevékenység tükrében. Minden esetben a mérlegelés fókuszában az kell álljon, hogy a mérlegelés eredményeként befolyásmentes döntéshozatal biztosított legyen. Gyakorlati oldalról ez annyit jelent, hogy ha az érintett észleli, hogy az a tevékenység, amit ellát, vagy az a döntés, amiben részt kellene vennie, akadályozza az objektív döntéshozatalban, akkor összeférhetetlenséget kell bejelentenie, és nem vehet részt a döntéshozatalban vagy nem végezheti az adott tevékenységet. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy az érintett személy objektivitását alappal meg nem kérdőjelezhető ok nem szolgálhat alapul az összeférhetetlenség fennállásának. Ebből is következően az összeférhetetlenséget minden döntési javaslat esetén az érintettnek egyedileg kell vizsgálnia.

21. §

Átmeneti rendelkezés annak érdekében, hogy az új összeférhetetlenségi szabályok az Európai Bizottság elvárásainak megfelelően mielőbb érvényesüljenek. A bejelentésre vonatkozó kötelezettséget a hatálybalépéstől kell alkalmazni azzal, hogy az új összeférhetetlenségi szabályok miatt szükségessé váló alapító okirat módosítást mielőbb, de legkésőbb 2022. december 31. napjáig be kell nyújtani a bírósághoz.

22. §

Hatályba léptető rendelkezés. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvénnyel összhangban az 1. alcím és a 2. alcím a kihirdetését követő 16. napon lép hatályba.

23. §

Sarkalatossági záradék.

Végző előterjesztői indokolás
az Európai Bizottsággal való megegyezés érdekében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény módosításáról szóló 2022. évi XXX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Kormány elkötelezett az Európai Bizottsággal való mielőbbi megállapodás mellett. A javaslat benyújtását a Kormány és az Európai Bizottság közeledő álláspontjai teszik lehetővé, és annak Országgyűlés elé terjesztése bizonyítja, hogy a Kormány a kölcsönös tiszteleten alapuló, őszinte és egyenes szakmai párbeszéd híve. Fontosnak tartjuk, hogy a szakmai párbeszéd során a problémák helyett a megoldásokra koncentrálna közelítsük álláspontjainkat és keressük a megegyezést az Európai Bizottság több ajánlását elfogadva. A Kormány ezen törekvéseit példázza a jelen javaslat is.

A javaslat célja az RRF vállalások megszövegezése a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvényben (a továbbiakban: Jat.) és a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvényben (a továbbiakban: Jet.).

Ezen indokolás a Jat. 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Központi Statisztikai Hivatal jogszabály-előkészítésben való részvételének rögzítése, amely alapján az előzetes hatásvizsgálat és az utólagos hatásvizsgálat során hivatalos statisztikai adatok szolgáltatásával működik közre.

3. §

A Kormány vállalta, hogy a Jet. hatálya alá tartozó jogszabálytervezetek esetében – ha ezek a Magyar Közlönyben kihirdetésre kerülnek – kilencven százalék lesz azon jogszabálytervezetek aránya, amelyek társadalmi egyeztetésen vesznek részt.

Ezen adatokról minden évben nyilvános jelentést kell közzétenni a kormányzati ellenőrzési szervnek (Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, a továbbiakban: KEHI) a tárgyévet követő év január 31-ig.

A Kormány továbbá vállalja, hogy egy tervezet társadalmi egyeztetésének az elmaradására csak kellően indokolt esetben kerülhet sor, valamint minden, társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezet esetén az előzetes hatásvizsgálat összefoglalója a tervezettel együtt közzétételre kerül.

4. §

A javaslat alapján az európai támogatásokat auditáló szerv a Jet. 5/A. § (3) bekezdés a) pontja szerinti cél elérését évente a tárgyévet követő év március 31-ig kiadott jelentésében tanúsítja.

5. §

A szabály értelmében a KEHI ellenőrizni fogja, hogy a Jet. szabályait a kötelezett miniszterek teljesítik-e. A KEHI a rá vonatkozó ellenőrzési szabályok szerint jár el, továbbá mulasztás esetén szankcióként pénzbírság szab ki. Ki kell emelni, hogy a KEHI-nek nem lehetősége, hanem kötelezettsége lesz pénzbírság kiszabása a kötelezettség végrehajtásának elmulasztása esetén. A javaslat a pénzbírság kiszabására vonatkozó határidőt rögzíti, amely biztosítja, hogy a kötelezettség elmulasztása hatékony és gyors, tényleges következményt vonjon maga után. A javaslat rögzíti azt is, hogy a pénzbírság mértékét úgy kell megállapítani, hogy az kellő visszatartó erővel rendelkezzen a jogsértő magatartások elkövetésével szemben.

A jogszabály előkészítéséért felelős miniszter felelősségének rögzítése garantálja, hogy a pénzbírság kiszabása nem jelent mentesítést a meghatározott kötelezettségek teljesítése alól, azoknak a KEHI megállapításait figyelembe véve a bírság kiszabása esetén is eleget kell tenni a jövőre nézve.

A javaslat rögzíti továbbá, hogy a KEHI az ellenőrzések eredményéről és a pénzbírságokról – azok kiszabásának indokait is bemutatva – évente jelentést készít, amelyet a tárgyévet követő év január 31-ig közzétesz.

6. §

A javaslat alapján az általános egyeztetés (kormányzati honlapon történő egyeztetés) során a véleményezésre minimum nyolc napot kell biztosítani.

A beérkezett vélemények, javaslatok érdemi mérlegelésére törvénytervezet vagy kormányrendelet-tervezet esetén a Kormány döntését megelőzőn, miniszteri rendelet esetén a kihirdetését megelőzően öt napot kell biztosítani a javaslat alapján.

7. §

Felhatalmazó rendelkezések a KEHI eljárásával, a pénzbírság kiszabásával kapcsolatos részletes szabályok megállapítására.

8. §

Átmeneti rendelkezés, amelynek alapján az 5/A. § és 5/B. § szerinti jelentést első alkalommal a 2022. szeptember 30. és 2022. december 31. közötti időszakra vonatkozóan kell elkészíteni a kormányzati ellenőrzési szervnek, valamint

az európai támogatásokat auditáló szervnek. A tört időszak tekintetében a jelentésekben a 2022. szeptember 30-át követően a kormányzati szervekkel való egyeztetésre bocsátott jogszabálytervezeteket kell összegezni.

9. §

A javaslat alapján a jövőben nem lehet arra hivatkozni a társadalmi egyeztetés mellőzése során, hogy a mellőzés oka az annak sürgős elfogadásához kapcsolódó kiemelkedő közérdek.

10. §

Hatályba léptető rendelkezés.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.